

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра пропедевтики педіатрії

Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«Пропедевтика педіатрії»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 227 «Терапія та реабілітація»
(шифр і назва спеціальності)

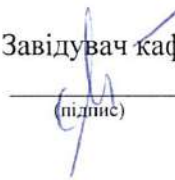
Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Перший бакалаврський рівень вищої освіти

Курс 2

Програма освітнього компоненту розглянуто
на засіданні кафедри пропедевтики педіатрії
Протокол від
“ 28 ” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис) д.мед.н., проф. Фролова Т.В.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем педіатричного профілю
Протокол від
“ 30 ” серпня 2023 року № 1

Голова

(підпис) д.мед.н., проф. Гончарь М.О.
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Фролова Т.В. - зав. кафедри пропедевтики педіатрії д.мед.н., професор
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, вчений ступінь)
2. Терещенкова І.І. - завуч кафедри пропедевтики педіатрії, к.мед.н., доцент
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, вчений ступінь)

**Дані про викладачів, що викладають освітній компонент на
кафедрі пропедевтики педіатрії**

Фролова Тетяна Володимирівна - завідувач кафедри пропедевтики педіатрії, д.мед.н., професор.
+38067 577 0303, e-mail: tv.frolova@knmu.edu.ua

Професійні інтереси: педіатрія, пульмонологія, метаболічні захворювання кісткової системи.

Профайли:

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-propedevtyky-pediatrici-1/>

<https://www.facebook.com/departmentPPNo.1>

<https://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=11108>

Стенкова Наталія Федорівна - к.мед.н., доцент кафедри пропедевтики педіатрії.

+380508808850, e-mail: nf.stenkova@knmu.edu.ua

Професійні інтереси: педіатрія, алергологія.

Профайли:

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-propedevtyky-pediatrici-1/>

<https://www.facebook.com/departmentPPNo.1>

<https://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=11396>

Сенаторова Анастасія Валеріївна - к.мед.н., доцент кафедри пропедевтики педіатрії.

+380631973868, e-mail: av.senatorova@knmu.edu.ua

Професійні інтереси: педіатрія, УЗ діагностика.

Профайли

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-propedevtyky-pediatrici-1/>

<https://www.facebook.com/departmentPPo.1>

<https://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=148>

Амаш Анастасія Григорівна – PhD, асистент кафедри пропедевтики педіатрії.

+380995682819 e-mail: ah.amash@knmu.edu.ua

Професійні інтереси: педіатрія, пульмонологія, метаболічні захворювання кісткової системи.

Профайли:

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-propedevtyky-pediatrici-1/>

<https://www.facebook.com/departmentPPNo.1>

<https://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=8281>

Осман Наталія Сергіївна - асистент кафедри пропедевтики педіатрії.

+380672652562, e-mail: ns.osman@knmu.edu.ua

Професійні інтереси: педіатрія, пульмонологія, медицина підліткового віку, метаболічні захворювання кісткової системи.

Профайли:

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-propedevtyky-pediatrici-1/>

<https://www.facebook.com/departmentPPNo.1>

<https://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=5023>

Карпушенко Юлія Валентинівна – доцент кафедри пропедевтики педіатрії, кандидат медичних наук, професійні інтереси: педіатрія, дитяча алергологія, дитяча гастроентерологія, УЗД

Контактний тел. та E-mail викладача +380677851352,

yv.karpushenko@knmu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-2196-8817>

Ащеулов Олександр Михайлович – доцент кафедри пропедевтики педіатрії, кандидат медичних наук, професійні інтереси: педіатрія, дитяча імунологія

Контактний тел. та E-mail викладача +380504066546,

om.ashcheulov@knmu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0001-7454-288X>

Дробова Надія Миколаївна – асистент кафедри пропедевтики педіатрії, кандидат медичних наук, професійні інтереси: педіатрія, дитяча алергологія

Контактний тел. та E-mail викладача +380668086465,
nm.drobova@knmu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-7493-5701>

Серветник Анжела Володимирівна – асистент кафедри пропедевтики педіатрії, кандидат медичних наук, професійні інтереси: педіатрія, дитяча алергологія
Контактний тел. та E-mail викладача +380506519050,
av.servetnyk@knmu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-4998-3776>

Кожина Ольга Сергіївна - асистент кафедри пропедевтики педіатрії, кандидат медичних наук, професійні інтереси: педіатрія, дитяча алергологія. +380502302116,
os.kozhyna@knmu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-4549-6105>

Консультації. Очні консультації: згідно графіку кафедри на базі кафедри (НКЗ міська клінічна багатопрофільна лікарня №17 ХМР (НКЗ МКБЛ №17 ХМР) та Комунальне некомерційне підприємство Харківської обласної ради "Обласна дитяча клінічна лікарня" (КНП ХОР "ОДКЛ"), або за попередньою домовленістю.

При навчанні в он-лайн режимі, консультації проводяться за попередньою домовленістю з викладачем з використанням корпоративної пошти кафедри (kaf.3med.propedevtyky1.knmu.edu.ua) або викладача, ресурсів системи Moodle, Google-meet, Microsoft teams та ZOOM-meeting.

E-mail кафедри: kaf.3med.propedevtyky1@knmu.edu.ua

Контактний тел. кафедри: тел.+380-57-341-60-05

Посилання на сторінку кафедри в MOODLE

<http://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=59>

Локація-1: заняття проводяться - пр. Героїв Харкова, 195, НКЗ МКБЛ №17 ХМР, терапевтичний корпус, 6 та 7 поверхи. Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (9⁰⁰-10⁴⁰ /11¹⁰-12⁵⁰/ 13²⁰-15⁰⁰ відповідно до розкладу). При навчанні в он-лайн режимі, практичні заняття проводяться з використанням ресурсів системи Moodle, Google-meet, Microsoft teams та ZOOM-meeting.

Локація-2: заняття проводяться – вул. Клочківська, 337-а, КНП ХОР "ОДКЛ", грудний корпус, 4 поверх. Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (9⁰⁰-10⁴⁰ /11¹⁰-12⁵⁰/ 13²⁰-15⁰⁰ відповідно до розкладу). При навчанні в он-лайн режимі, практичні заняття проводяться з використанням ресурсів системи Moodle, Google-meet, Microsoft teams та ZOOM-meeting.

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Пропедевтика педіатрії» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 227 «Терапія та реабілітація».

Опис освітнього компоненту (анотація). Курс «Пропедевтика педіатрії» є нормативним ОК призначений для здобувачів першого бакалаврського рівня вищої освіти 3 курсу, спеціальності 227 «Терапія та реабілітація». При вивченні освітнього компоненту «Пропедевтика педіатрії» у студента формується комплекс теоретичних знань та практичних навичок щодо анатомо-фізіологічних особливостей дітей різного віку, обстеження пацієнта в педіатричній клініці, особливостей професійного спілкування лікаря з пацієнтом та його батьками, суб'єктивних та об'єктивних проявів захворювань (симптомів і синдромів) та правил встановлення синдромально-го діагнозу найбільш розповсюджених захворювань у дітей.

Предметом вивчення освітнього компоненту є закономірності фізичного та психомоторного розвитку дітей різного віку, анатомо-фізіологічні особливості, методика обстеження та семіотика ураження різних органів та систем дитячого організму, принципи раціонального вигодовування та харчування дітей різного віку.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити. Вивчення освітнього компоненту «Пропедевтика педіатрії» здійснюється в 3 або 4 семестрах, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: нормальна анатомія людини, біологічна хімія нормальної та рухової активності, основи медичних знань, нормальна фізіологія людини та патологічна фізіологія, основи загальної патології, пропедевтика внутрішньої медицини, з якими інтегрується програма пропедевтики педіатрії.

Постреквізити. ОК «Пропедевтика педіатрії» формує засади вивчення здобувачами освіти наступних освітніх компонентів: методика та техніка класичного та лікувального масажу, клінічна психологія, обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях функції нервової системи, долікарська медична допомога, фізична терапія та ерготерапія в педіатрії, що передбачає «вертикальну» інтеграцію з цими ОК та формування умінь застосовувати знання з анатомо-фізіологічних особливостей, основних методів обстеження дитини в процесі подальшого навчання та в професійній діяльності.

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/enrol/index.php?id=5418>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту «Пропедевтика педіатрії» є формування у здобувачів освіти основ клінічного мислення і набуття професійних компетентностей обстеження хворої дитини та оцінки основних проявів захворювань внутрішніх органів із дотриманням принципів медичної етики та деонтології, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Пропедевтика педіатрії» є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми "Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація»:

- оволодіння студентом теоретичними знаннями, необхідними для виявлення захворювань
- оволодіння практичними прийомами і методами фізикального та лабораторно-інструментального обстеження пацієнтів дитячого віку
- засвоєння загальних методичних підходів клінічного обстеження хворої дитини
- діагностика найбільш поширених захворювань дитини при типових їх проявах
- формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворою та здоровою дитиною.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральна: здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизна-

ченістю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

загальні:

- ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 04. Здатність працювати в команді.
- ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

- СК.01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
- СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
- СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
- СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
- СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
- СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.
- СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, в мультидисциплінарній команді.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних **соціального навичок (Soft skills):**

1. Здатність до абстрактного мислення
2. Готовність до саморозвитку, самореалізації, самоосвіти, використання творчого потенціалу
3. Здатність діяти в нестандартних ситуаціях, нести соціальну і етичну відповідальність за прийняті рішення
4. Готовність до роботи в колективі, толерантно сприймати соціальні, етнічні, конфесійні та культурні відмінності
5. Готовність вирішувати стандартні завдання професійної діяльності з використанням інформаційних, бібліографічних ресурсів, медико-біологічної термінології
6. Готовність до комунікації в усній і письмовій формах українською та іноземною мовами для вирішення завдань професійної діяльності
7. Здатність і готовність реалізувати етичні та деонтологічні принципи в професійній діяльності

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	вибіркова	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 227 «Терапія та реабілітація»	Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
		3-й або 4-й	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 44 самостійної роботи студента - 46	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший бакалаврський ОПП Фізична терапія, ерготерапія	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		28 год.	
		Лабораторні	
		- год.	
		Самостійна робота	
		46год.	
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: диф. залік			

2.1 Опис освітнього компоненту

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Педіатрія як наука про здорову і хвору дитину, її місце в системі загальної медицини. Методика обстеження здорової та хворої дитини. Критерії оцінки загального стану дитини. Періоди дитячого віку, їх характеристика і особливості. Новонароджена дитина - особливості обстеження та нагляду. Фізіологічні і перехідні стани в періоді новонародженості. Особливості недоношеної дитини та догляд за нею. Пологові травми.	2	Тематична з візуалізацією матеріалу
2	Фізичний розвиток дітей різних вікових груп. Принципи і методи оцінки фізичного розвитку дітей. Семіотика порушень фізичного розвитку дітей.	2	Тематична з візуалізацією матеріалу
3	Особливості розвитку, методика обстеження та семіотика основних уражень нервової системи в дітей. Нервово-психічний розвиток дітей різних вікових груп. Принципи і методи оцінки нервово-психічного розвитку дітей. Семіотика порушень психомоторного розвитку дітей.	2	Тематична з візуалізацією матеріалу
4	Анатомо-фізіологічні особливості та методика обстеження кістково-м'язової системи у дітей. Семіотика уражень і захворювань кістково-м'язової системи.	2	Тематична з візуалізацією матеріалу
5	Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання у дітей. Семіотика уражень і основних захворювань органів дихання у дітей. Синдроми дихальних розладів і дихальної недостатності, основні клінічні прояви. Вікові анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей. Основні захворювання органів травлення (пілороспазм, пілоростеноз, гастрит, виразкова хвороба, холецистит, дисфункція жовчних шляхів та ін.) у дітей. Синдром «гострого живота».	2	Тематична з візуалізацією матеріалу
6	Особливості внутрішньоутробного кровообігу. Анатомо-фізіологічні особливості серця і судин у дитячому віці. Клінічні ознаки ураження серцево-судинної системи у дітей. Семіотика природжених і набутих захворювань серця і судин у дітей. Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи в дитячому віці. Короткі відомості про ембріогенез органів сечової системи, як основи природжених аномалій. Методика обстеження і сечової системи у дітей. Семіотика найбільш поширених захворювань сечової системи у дітей.	2	Тематична з візуалізацією матеріалу
7	Особливості системи крові у дітей різних вікових груп. Методи клініко-лабораторного обстеження дітей з ураженням системи крові. Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів (анемічний, гемолітичний, геморагічний та ін.) та захворювань системи крові у дітей. Імунна система та особливості її функціонування у дітей. Особливості імунної відповіді на щеплення залежно від віку дитини. Сучасний календар щеплень. Поняття про імунодефіцити, класифікація та семіотика імунодефіцитних станів. Клініко-імунологічна семіотика ВІЛ-інфекції у дітей.	2	Тематична з візуалізацією матеріалу
8	Особливості обмінних процесів у дітей. Семіотика порушень обмінів речовин у дітей. Тепловий баланс дитячого організму. Особливості термогенезу і терморегуляції у дитячому віці. Семіотика гіпо- та гіпертермій у дітей різного віку. Особливості надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі.	2	Тематична з візуалізацією матеріалу
Всього годин		16	

2.2.2 Семінарські заняття. Згідно з навчальним планом семінарських занять не передбачено.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Періоди дитячого віку, їх характеристика. Особливості і методика збирання анамнезу у дітей. Методика клінічного об'єктивного обстеження дітей Новонароджена дитина. Оцінка стану новонародженої дитини. Фізіологічні і перехідні стани в періоді новонародженості. Ознаки недоношеності. Первинний туалет новонародженого. Вакцинація проти туберкульозу та гепатиту В. Профілактика офтальмії та геморагічної хвороби. Пологові травми.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм».	Поточний контроль. усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; практичні навички Підсумковий контроль диф.залік
2	Фізичний розвиток дітей. Поняття про фізичний розвиток, значення його оцінки. Антропометрія. Методи оцінки фізичного розвитку дітей. Семіотика порушень фізичного розвитку дітей.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм».	Поточний контроль. усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; практичні навички Підсумковий контроль диф.залік
3	Оцінка психомоторного розвитку дітей. Особливості розвитку нервової системи у дітей. Методика обстеження та семіотика уражень нервової системи у дітей. Особливості оцінки нервопсихічного розвитку новонародженого. Семіотика порушень нервопсихічного розвитку дітей. Елементи фізичного та нервопсихічного виховання дітей раннього віку (розвиток емоцій, естетичне).	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм».	Поточний контроль. усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; практичні навички Підсумковий контроль диф.залік
4	Система дихання у дітей. Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання у дітей. Методика клінічного обстеження органів дихання у дітей (огляд, пальпація). Порівняльна перкусія та аускультация легень у дітей. Семіотика уражень основних захворювань органів дихання у дітей. Синдроми дихальних розладів і дихальної недостатності, основні клінічні прояви	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм».	Поточний контроль. усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; практичні навички Підсумковий контроль диф.залік
5	Серцево-судинна система у дітей. Особливості кровообігу у внутрішньоутробному періоді. Анатомо-фізіологічні особливості, методика дослідження, семіотика уражень серцево-судинної у дітей. Методика огляду, пальпації серцево-судинної системи у дітей. Основні клінічні ознаки ураження серцево-судинної системи у дітей. Семіотика природжених і набутих захворювань серця і судин у дітей.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм».	Поточний контроль. усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; практичні навички Підсумковий контроль диф.залік
6	Система виділення у дітей. Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи в дитячому віці. Короткі відомості про ембріогенез органів сечової системи, як основи природжених аномалій. Методика обстеження і сечової	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, моделюван-	Поточний контроль. усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове

	системи у дітей. Симптоми найбільш поширених захворювань сечової системи у дітей.		ня процесів і ситуацій, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм».	опитування; тестовий контроль; практичні навички Підсумковий контроль диф.залік
7	Диференційований залік	4	консультації з викладачем, робота з літературою, інтернет ресурсами	Підсумковий контроль диф.залік: контроль виконання практичних навичок, вирішення ситуаційних завдань, контроль теоретичної підготовки
	Всього годин практичних занять	28		

2.2.4. Лабораторні заняття згідно навчального плану не передбачені.

2.2.5. Самостійна робота здобувача

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок...	24	презентації, консультації з викладачем, відеоролики, робота з літературою	Поточний контроль
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: - Грудне та штучне вигодовування немовлят. Сучасні аспекти грудного вигодовування немовлят. Принципи підтримки грудного вигодовування. Значення годування груддю для здоров'я дитини і матері. Грудне молоко: склад та біологічні властивості. Техніка і правила штучного вигодування. Добова потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях при штучному вигодовуванні. Методи розрахунку добового об'єму їжі та режиму годування Поняття про змішане вигодовування. Техніка і правила догодовування. Молочні суміші, які застосовуються для догодовування. Схема змішаного вигодовування. - Принципи харчування дітей старших одного року. - Морфологічні і функціональні особливості шкіри та її похідних у дітей. Особливості будови підшкірної клітковини. Семіотика захворювань шкіри і уражень підшкірної клітковини. Система травлення у дітей. Вікові анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей. Методика клінічного обстеження органів травлення Основні захворювання органів травлення (пілороспазм, пілоростеноз, гастрит, виразкова хвороба, холецистит, дисфункція жовчних шляхів та ін.) у дітей. Синдром «гострого живота». Додаткові методи органів травлення у дітей - Особливості обмінних процесів у дітей. Семіотика порушень обмінів речовин у дітей. Тепловий баланс дитячого організму. Особливості термогенезу і терморегуляції у дитячому віці. Семіотика гіпо- та гіпертермій у дітей різного віку	18 4 2 4 4 4	презентації, консультації з викладачем, робота з літературою	Підсумковий контроль
3	Підготовка до диф. заліку	4	консультації з викладачем, робота з літературою	Підсумковий контроль

			турою, інтернет ресурсами	
Всього годин СРЗ		46		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Оцінювання успішності навчання здобувачів здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти ХНМУ», Наказ ХНМУ № 181 від 21.08.21 р.

Оцінювання поточної та загальної навчальної діяльності (ПНД, ЗНД) здійснюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачем освіти кожної теми освітнього компоненту та виставлення оцінок з використанням 4-бальної (традиційної) системи. Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів...» (табл.1, додаток 1 до п. 2.6). ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «не відпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали. Так як освітній компонент вивчається протягом 2-х семестрів, ЗНД визначається як середнє арифметичне балів ПНД за всі семестри, протягом яких вивчався освітній компонент, які переводяться у 120-бальну шкалу ЕСТС (табл.1, додаток 1 до п. 2.6).

Індивідуальні завдання здобувача (ІЗЗ) освіти оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення освітнього компоненту або її частини, при проведенні диференційованого заліку. Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 120 балів. ІЗЗ виконується здобувачем освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання ІЗЗ комплексної тематики кількома здобувачами освіти.

Оцінювання самостійної роботи здобувача (СРЗ). Навчальний матеріал освітнього компоненту, передбачений для засвоєння здобувачем освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль (диференційований залік) разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Проведення та оцінювання диференційованого заліку (ДЗ). ДЗ проводиться викладачем групи, або іншим викладачем кафедри на останньому практичному занятті. Допуск до ДЗ визначається в балах поточної навчальної діяльності, а саме: min – 70, max – 120 балів. Проведення ДЗ включає оцінювання засвоєння теоретичних знань та практичних навичок, які представлені в одному білеті (табл. 7 з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти у ХНМУ»). Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів.

Оцінка з освітнього компоненту визначається як сума балів за загальну навчальну діяльність, індивідуальні завдання та ДЗ і становить min – 120 до max – 200 і відповідає національній шкалі та шкалі ЕСТС (додаток 3, табл. 3 «Інструкції з оцінювання...»)..

Шкала оцінювання в ХНМУ

Таблиця 3

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕСТС	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Здобувачам освіти, які були не допущені до складання «диференційованого заліку», у зв'язку з недостатньою кількістю балів за ЗНД кафедра виставляє у відомість відмітку «не допущено» (оцінка F).

Здобувачу освіти, який допущений до складання диференційованого заліку, але не з'явився на його складання, кафедра виставляє у відомість відмітку «не з'явився» (оцінка Fx). Декан розглядає причину пропуску диференційованого заліку: «поважна» або «неповажна». У разі якщо неявка була «неповажною» декан виставляє відмітку «незадовільно».

Після проведення семестрового контролю для освітнього компоненту, або їх частин, що закінчуються формою контролю, «диференційований залік», відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 «Шкала оцінювання в ХНМУ», що додається (додаток 3, табл. 3) у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює відомості успішності з освітнього компоненту.

3.2. Питання до диф. заліку:

1. Особливості збору анамнезу у дітей.
2. Оцінка загального стану дитини.
3. Періоди дитячого віку, їх характеристика і особливості патології в різні періоди дитинства.
4. Новонароджена дитина. Фізіологічні стани в періоді новонародженості.
5. Фізичний розвиток дітей різних вікових груп. Оцінка фізичного розвитку
6. Семіотика порушень фізичного розвитку дітей.
7. Нервово-психічний розвиток дітей різного віку. Оцінка нервово-психічного розвитку
8. Семіотика порушень нервово-психічного розвитку дітей
9. Переваги природного вигодовування.
10. Кількісний і якісний склад материнського молока
11. Імунобіологічна роль материнського молока.
12. Підгодовування (прикорм) і корекція харчування дітей, які перебувають на природному вигодовуванні.
13. Потреба дитини в білках, жирах, вуглеводах та калоріях.
14. Абсолютні та відносні протипоказання до грудного вигодовування.
15. Штучне вигодовування немовлят
16. Класифікація та характеристика молочних сумішей для штучного вигодовування немовлят
17. Техніка штучного вигодовування і критерії оцінки його ефективності.
18. Методи розрахунку добового об'єму їжі та режиму харчування.
19. Змішане вигодовування. Техніка і правила догодовування.
20. Організація та принципи раціонального харчування здорових дітей, старших одного року.
 1. Потреба дітей старших одного року в білках, жирах, вуглеводах та калоріях.
 2. Морфологічні і функціональні особливості шкіри та її похідних у дітей. Особливості будови підшкірної клітковини.
 3. Семіотика уражень шкіри та підшкірної клітковини
 4. Анатомо-фізіологічні особливості м'язової системи у дітей.
 5. Семіотика уражень м'язової системи (гіпотрофія, атрофія, гіпотонія, гіпертонія, гіперкінез, параліч та ін.).
 6. Анатомо-фізіологічні особливості кісткової системи у дітей.
 7. Семіотика уражень кісткової системи у дітей. Основні прояви рахіту, сколіозу, природженого вивиху кульшового суглоба.
 8. Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання у дітей.
 9. Семіотика уражень (кашель, задишка та ін.) і основних захворювань органів дихання.
 10. Бронхообструктивний синдром, основні клінічні прояви.
 11. Особливості внутрішньоутробного кровообігу.
 12. Анатомо-фізіологічні особливості серця і судин у дитячому віці.
 13. Основні ознаки ураження серцево-судинної системи у дітей (ціаноз, брадикардія, тахікардія).
 14. Семіотика вроджених і набутих захворювань серця і судин у дітей (вроджені вади серця, ендокардит, міокардит, перикардит.
 15. Вікові анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей.
 16. Семіотика уражень органів травлення та основних захворювань (пілороспазм, пілоростеноз, гастрит, виразкова хвороба, холецистит, дисфункція жовчних шляхів та ін.) у дітей.
 17. Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи у дитячому віці.
 18. Семіотика найбільш частих захворювань сечової системи у дітей (цистит, пієлонефрит, гломерулонефрит та ін.).
 19. Семіотика мікроскопічних змін сечового осаду (протеїн-, еритроцит-, лейкоцит- і циліндрурія).
 20. Особливості системи крові у дітей різних вікових груп.

21. Клініко-гематологічна семіотика основних синдромів (анемічний, гемолітичний, геморагічний та ін.) та захворювань системи крові у дітей.
22. Особливості надання невідкладної допомоги дітям на догоспітальному етапі
23. Особливості терморегуляції та обміну речовин у дітей.

3.3. Контрольні питання до самостійної роботи

1. зібрати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя зібрати інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція) та зовнішній вигляд;
2. оцінити фізичний розвиток дитини;
3. оцінити психомоторний розвиток дитини;
4. обстежувати стан нервової системи у дітей;
5. скласти раціони харчування здорових дітей різного віку;
6. обстежувати стан опорно-рухового апарату (огляд та пальпація);
7. обстежувати стан органів дихання (огляд грудної клітки та верхніх дихальних шляхів, пальпація грудної клітки, перкусія та аускультация легень);
8. обстежувати стан серцево-судинної системи (огляд та пальпація ділянки серця та поверхневих судин, аускультация серця та судин);
9. обстежувати стан шкіри, підшкірної основи; органів черевної порожнини; видільної системи; системи крові.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

1. Оцінка і інтерпретація параметрів антропометрії в дітей із захворюваннями ендокринної системи - 5 балів.
2. Збір та виділення особливостей анамнезу життя дитини молодшого віку - 3 бали
3. Оцінка і інтерпретація показників психомоторного розвитку в дітей раннього віку - 3 бали.
4. Структура лікувально-профілактичних закладів України - 3 бали.
5. Організація лікувально-профілактичної допомоги дітям в спеціалізованих інтернатах - 5 балів.
6. Доповідь «Профілактика атопічного дерматиту в дітей раннього віку» - 3 бали
7. Доповідь-презентація «Ураження нервової системи у дітей» - 5 балів
8. Доповідь-презентація «Ураження опорно-рухового апарату в дітей» - 5 балів
9. Особливості вигодовування недоношених немовлят - 5 балів
10. Лікувальні суміші для дітей з різною патологією - 3 бали
11. Дослідження шкіри і підшкірно-жирової клітковини у дитини із атопічним дерматитом, недостатньою масою тіла та ожирінням - 5 балів.
12. Дослідження кістково-м'язової системи у дітей із сколіозом та хворих на рахіт - 5 балів.
13. Дослідження дихальної системи у дитини з пневмонією - 4 бали.
14. Дослідження дихальної системи у дитини з обструктивним бронхітом - 4 бали.
15. Дослідження серцево-судинної системи у дитини з ВВС - 5 балів.
16. Дослідження травної системи у дитини з загостренням хронічного гастродуоденіту - 4 бали.
17. Інтерпретація загального аналізу крові у дітей із захворюваннями дихальної системи - 5 балів.
18. Інтерпретація аналізів сечі у дітей з запальними захворюваннями нирок - 5 балів.

3.5. Інші заохочення (умови нарахування додаткових балів за різні види неформальної та інформальної діяльності, серед яких можуть бути конференції, наукові дослідження, участь у опитуваннях, симпозіумах, тощо). Бали (не більше 10) додаються, як заохочувальні за доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, за участь у Всеукраїнській олімпіаді.

3.6. Правила оскарження оцінки. Оскарження отриманої здобувачем вищої освіти оцінки здійснюється згідно «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ», затвердженого Наказом ХНМУ від 30.09.2020 № 252.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту. Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі фонендоскоп, зошит,

ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте. Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо в студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Передбачена академічна мобільність, взаємозамінність залікових кредитів (обсяг 1 кредиту 30 годин). Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуальне.

Відвідування занять та поведінка Відвідування лекцій та практичних занять студентами є обов'язковим. Не допускаються запізнення студентів на лекції та практичні заняття. Якщо студенти пропустили лекцію або практичне заняття, його необхідно відпрацювати.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Використання електронних гаджетів дозволяється лише з дозволу викладача. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи.

Рекомендації щодо успішного складання освітнього компоненту (активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи). Практичні заняття передбачають активну участь здобувачів під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнень, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю в міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Техніка безпеки. На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі та ін. Розробка, оновлення та затвердження силабусу освітнього компоненту проводиться кожного навчального року. Обов'язкове розміщення на сайті ХНМУ в профілі освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія»

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Кафедра пропедевтики педіатрії підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як правильно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Капітан Т.В. Пропедевтика дитячих хвороб з доглядом за дітьми: підруч.. – 5-є вид., переробл. і допов. — К.: Центр ДЗК, 2021. – 832 с.
2. Клінічне обстеження дитини. Навчальний посібник / О.В. Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю. Д
м
3. Пропедевтична педіатрія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / В. Г. Майданник [та ін.].-2-ге вид., випр. та допов.-Вінниця : Нова кн., 2018. - 871 с.: табл., іл.
5. Washington Manual of Pediatrics, 2nd ed. by Andrew J. White (Editor), 2016.- 542 pp.

Допоміжна

1. Клінічний протокол медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років (Наказ МОЗ України № 149 від 20.03.2008 р.)
2. Łissauer, T. Illustrated Textbook of Paediatrics . - 5th ed., international. - [S. l.] : Elsevier .2018-583p.
а

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

і **Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE**

н <https://distance.knmu.edu.ua/enrol/index.php?id=5418>

Посилання на сторінку кафедри в MOODLE

– <http://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=59>

в ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

2. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3. Закон «Про освіту» - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

4. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

5. Перелік галузей знань і спеціальностей-<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

6. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

7. Накази МОЗ <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

1. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

2. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

3. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

5. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

6. **Інклюзивна освіта:**

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

7. **Академічна доброчесність:**

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx